

§ 302

Remiss regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Ärendenr 2016/986-3.1.1.5

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att lämna nedanstående yttrande över delbetänkandet Regional indelning – tre nya län av Indelningskommittén (Fi 2016/02568/K).

Luleå kommun stödjer i stort de argument som anförs för skapandet av större län och landsting, men vill dock i sitt yttrande framhålla några frågor och förslag.

Reservation

Anders Josefsson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Sammanfattning av ärendet

Regeringen har beställt en utredning som ska analysera och föreslå en ny indelning av län och landsting. Utgångspunkterna har varit att skapa jämnstarka regioner med kapacitet att bygga strukturer för regional utveckling och förmåga att ta ansvar för regionsjukvård samt utgå från befintliga samverkansmönster. Dagens länsindelning är i de flesta fall flera hundra år gammal. Över hälften av Sveriges befolkning bor idag i de tre största länen (Skåne, Västra Götaland och Stockholm), medan mindre än hälften, bor i 18 län. Två av dessa har genomfört en indelningsreform då flera mindre landsting slogs samman till ett stort. Länsgränser är administrativa gränser, tänkta att avgränsa den statliga förvaltningens och landstingens verksamhet. Idag är det dock enbart länsstyrelserna av de statliga myndigheterna som har länet som indelningsgrund. Övriga myndigheter har annan indelning än länsgränserna.

Indelningskommitténs bedömning är att sex regioner skapar en sådan utvecklingskraft att tillväxt kan ske i hela landet. Med sex län och landsting blir det möjligt att skapa en regional samhällsorganisation där statliga myndigheter kan ha en gemensam indelning med de nya länen och landstingen vilket i sin tur skapar en ökad styrka i arbetet med såväl regional utveckling som hälso- och sjukvård. Förslaget är att tre av dessa län (Norrbland, Svealand och Västra Götalands län) bildas från 1 januari 2018 och att motsvarande landsting bildas från 1 januari 2019.

§ 302 (forts)

Norrlands län består enligt förslaget av en sammanslagning av fyra län: Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län. Antalet

kommuner i det nya länet blir 44 och landarealen uppgår till drygt hälften av Sveriges yta. De fyra landstingen föreslås läggas samman till Norrlands läns landsting. Invånarantalet i detta län kommer att uppgå till drygt 885 000 invånare.

Sammanfattningsvis tillstyrker Luleå kommun kommitténs förslag om att antalet län och landsting anpassas till dagens behov av en samlad effektiv samhällsorganisation.

Luleå kommun framför ett antal förslag och frågeställningar på materialet i betänkandet rörande:

- Lokal tillväxt
- Decentralisering
- Regionens storlek
- Infrastruktur, resor och transporter
- Demokratiska utmaningar
- Arbetsmarknadsregionen

Beskrivning av ärendet

Luleå kommuns sammanvägda bedömning av indelningskommitténs förslag är att det medför fördelar. Den asymmetri som idag finns hur regioner är organiserade medför en stor regional obalans och hotar likvärdighetsprincipen. En indelning i mer jämnstarka län och landsting i Sverige ger förutsättningar för att utveckla en mer likvärdig struktur och regional tillväxtpolitik.

Luleå kommun stödjer i stort de argument som anförs för skapandet av större län och landsting, men vill dock i sitt yttrande framhålla några frågor och förslag:

Tillväxten sker lokalt

Luleå kommun delar kommitténs uppfattning att de nya landstingen ska ges det sammanhållna regionala utvecklingsansvaret. Ett samarbete mellan lokala och regionala förtroenevalda ger förutsättningar för att åstadkomma en konkurrenskraftig region och bättre välfärd. Vi vill i detta sammanhang betona primärkommunernas viktiga roll i det regionala tillväxtarbetet och behovet av ett väl fungerande arbetssätt för att uppnå resultat och en helhetssyn på regionens utveckling. Samspelet mellan regionala utvecklingsstrategier och kommunala översiktsplaner är nödvändigt. De nya

§ 302 (forts)

landstingen ska inte vara överordnad primärkommunerna utan det kommunala självstyret ska förbli oförändrat. I det nya landstinget är samspelet med kommunerna en av de viktigaste uppgifterna för att skapa legitimitet och gemensam utvecklingskraft.

Decentralisering

Luleå kommun bedömer det också som centralt att regeringen fullföljer sin ambition att decentralisera och utlokalisera statliga jobb. Statens myndigheter kan med fördel finnas bredare och djupare i en ny region i norra Sverige för att sprida jobb över hela Sverige.

Regionens storlek

Luleå kommun anser att den ständiga utmaningen att effektivt överbrygga de geografiska avstånden inte poängteras tillräckligt mycket i delbetänkandet. Ett viktigt mål med reformen är att uppnå en likvärdighet, att alla regioner ska ha goda förutsättningar för utveckling. Med det som bakgrund är det anmärkningsvärt att geografin och avstånden inte kommenteras och belyses mer i delbetänkandet.

Det stora geografiska området kommenteras från kommittén, men inte hur mycket det påverkar tidsåtgången och ekonomin i form av dyra resor vid fysiska möten. De långa resvägarna medför stora kostnader för regionen eftersom de geografiska avstånden försvårar och fördyrar samarbeten, turnéer på kulturområdet, besök, sammanträden osv. Detsamma gäller ur ett medborgerligt perspektiv.

Infrastruktur, resor och transporter

Kommittén nämner att en samordnad planering av kollektivtrafik och infrastruktursatsningar kan bidra till kortare restider och att detta skulle kunna öka förutsättningarna för pendling. Luleå kommuns uppfattning är att detta inte är tillräckligt och idag inte heller är möjligt på grund av att det saknas en väl utbyggd infrastruktur i regionen. Därmed ytterst tveksamt med arbetsmarknadsförstoring inom en överskådlig framtid utan större infrastruktursatsningar som Norrbotniabanan och Botniska korridoren. En viktig förutsättning för att klara att hålla samman en större region är att infrastruktur och kollektivtrafik fungerar mellan de olika delarna i regionen. Idag finns ett flertal kollektivtrafiksystem i Norrland. Att bygga samman dessa till ett gemensamt system, som dessutom kopplas samman med grannarnas, kommer att kräva betydande resurser. Med anledning av ovanstående anser Luleå kommun att regeringen bör överväga att tillföra extra medel till Norrlands län i syfte att säkerställa en infrastruktur som möjliggör en kollektivtrafik som binder samman den nya regionen i första

§ 302 (forts)

hand internt, men också med sina grannar. Det är en förutsättning för såväl regional utveckling som för transporter kopplat till hälso- och sjukvården och således en absolut förutsättning för att kunna bygga funktionella regioner i hela Sverige som är ambitionen med reformen.

Demokratiska utmaningar

Utredningen lyfter fram att avstånden i ett framtida Norrlands län kommer att medföra särskilda utmaningar när det gäller aspekter som demokratifrågor, lokalkännedom vid beslutsfattande och tillgänglighet till beslutsfattare. Här anser Luleå kommun att det naturliga hade varit att indelningskommittén i betänkandet hade lagt förslag till statliga initiativ till utvecklingsverksamhet för att främja demokratin i ett så geografiskt stort län. I betänkandet räknas upp ett antal utvecklingsområden, men man lägger inga konkreta förslag där staten stödjer genomförande av dessa. Det borde av medborgerliga skäl finnas ett nationellt och statligt intresse av att främja demokratiutvecklingen i ett län som täcker halva Sveriges yta t ex genom statliga medel till forsknings- och utvecklingsverksamhet under de tio första åren av uppstarten av Norrlands län.

Arbetsmarknadsregionen

I delbetänkandet lyfts arbetsmarknadsregionens betydelse för tillväxten och kompetensförsörjningen. Resonemanget återfinns dock inte i kommitténs resonemang kring framtida residensstäder då endast beskrivningen av storleken på kommunen finns beskriven. Luleå kommuns uppfattning är att arbetsmarknadsregionen bör vara en viktig utgångspunkt. En stor arbetsmarknadsregion i kombination med ett universitet garanterar goda möjligheter att rekrytera personal med rätt kompetens.

Sammanträdet

Tillväxtkontoret föredrar ärendet.

Anders Josefsson (M) föreslår bifalla eget förslag till yttrande enligt KLF HID: 2016.5187

Bertil Bartholdsson (V) föreslår bifalla tillväxtkontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden (S) ställer Bertil Bartholdssons förslag mot Anders Josefssons förslag och finner att arbetsutskottet bifaller Bartholdssons förslag.

§ 302 (forts)

Beslutsunderlag

- Sammanfattning av betänkandet. KLF HID: 2016.4312
- Tillväxtkontorets beslutsförslag 2016-09-08. KLF HID: 2016.5038
- Anders Josefssons (M) förslag till remissvar. KLF HID: 2016.5187
- Thomas Olofssons (L) förslag till remissvar. KLF HID: 2016.5194
- Anette Asplunds (KD) förslag till remissvar. KLF HID:2016.5195
- Carola Lidéns (C) tilläggsyrkande (ej behandlat på arbetsutskottets sammanträde) KLF HID: 2016.5196
- Carita Elfving (SD) förslag till remissvar KLF HID: 2016.5201
- Jonas Brännbergs (RS) förslag till remissvar KLF HID: 2016.5202

Beslutet skickas till

Regeringskansliet

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2016-09-26

Ärende

**Tillväxtkontorets yttrande över regional indelning – tre nya län
(SOU 2016:48)**

Ärendenr 2016/986-3.1.1.5

Centerpartiet yrkar på ett

Tilläggsyrkande

**En samlad bedömning av förslaget och genomförandeplanen gör att
Centerpartiet inte kan tillstyrka förslaget om bildande av Region Norrland
utan att frågan först prövas av länets invånare i ett allmänt val**

2016-09-26

Centerpartiets fullmäktige

Yttrande över delbetänkande Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48)

Sammanfattning av remissvaret

Kristdemokraterna ställer sig bakom Moderaternas remissvar och yttrande och avstyrker indelningskommitténs förslag om att Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län den 1 januari 2018 ska läggas samman till ett län. Vi avstyrker också i likhet med Moderaterna kommitténs förslag om att Västernorrlands läns landsting, Jämtlands läns landsting, Västerbottens läns landsting och Norrbottens läns landsting ska läggas samman till Norrlands läns landsting från den 1 januari 2019.

Kommitténs förslag medför bestående nackdelar för landstingens och länens medborgare av färre och större län/regioner. Kristdemokraterna anser som Moderaterna att kommitténs förslag till tidsplan för bildandet av Norrlands län är orealistisk. Förslaget innebär en av de största samhällsförändringar någonsin och att genomföra detta utan ingående konsekvensanalys och utan bred politisk och folklig förankring är synnerligen olämpligt.

Den stora geografiska ytan som skulle bilda Norrlands län är utmanande vad gäller demokratiaspekter och lokalkännedom. Det är viktigt att vara lyhörda för den oro som många medborgare känner avseende avstånden. Vi delar inte grundargumentet att framtida regioner skulle behöva i storleksordningen en miljon invånare för att kunna konkurrera med storstadsregionerna i Sverige. Det övertag som storstadsregionerna idag har beror inte på invånarantal, utan på befolkningstäthet, koncentration av många människor och företag på en begränsad geografisk yta. Oavsett länsindelning kommer storstadsregionerna att förbli överlägsna i ekonomisk och politisk konkurrenskraft. Det är fullt möjligt att de centrala delarna av det nya Norrlands län blir vinnare, men det skulle ske på bekostnad av de orter och län som hamnar det nya storlänets periferi, såsom exempelvis Norrlands inland.

Yttrande

Framtidens utmaningar inom hälso- och sjukvården löses inte genom bildandet av större regioner. Tidigare erfarenheter om storregionsbildningar visar att nya större regioner inte har kunnat ge bättre sjukvård, utan det är fortsatt mindre landsting som visar bäst resultat när det gäller medicinska resultat och ekonomi. Inte heller har rekryteringen av sjukvårdspersonal visat sig underlättas med en större regionbildning.

Det finns all anledning att inta en skeptisk hållning till den omfattande förändring som nu föreslås. Om förändringar i den regionala indelningen ska ske måste de motiveras i det enskilda fallet, bygga på tydlig medborgarnytta och ha stark förankring hos dem som faktiskt berörs: människor runtom i länen.

Kommitténs förslag om ett nytt Norrlands län skapar många frågor som måste besvaras, de har valt att bortse från medborgarnytta när de inte har kunnat besvara frågan om hur denna sammanslagning av fyra län påverkar medborgarnas möjligheter att påverka politiken och att uppleva sig delaktiga i en demokratisk process som berör dem. Möjligheten att få politisk representation från alla delar av de hittillsvarande landstingen kommer att vara utmanande och riskerar att skapa ett avstånd mellan medborgare och förtroendevald. Vi känner en stark oro att medborgarna i ett nytt Norrlands län kommer att uppleva att de beslut som fattas och som

påverkar hälso- och sjukvården i deras närhet inte är legitima. Demokrati bygger inte enbart på majoritetsbeslut utan även på att de som beslutar har en legitim grund för att företräda dem de beslutar åt.

Kommitténs teoretiska argument om stordriftsfördelar och regionförstoring klargör inte heller hur förändringen leder till bättre kvalitet, tillgänglighet och service inom hälso- och sjukvården. Oavsett storlek har alla landsting samma problem med de accelererande sjukvårdskostnaderna som bland annat den medicinska utvecklingen för med sig. Det krävs en djupanalys över hur en större region påverkar sjukvårdens tillgänglighet och struktur.

Ett nytt Norrlands län innebär en vidsträckt geografi som motsvarar halva Sveriges yta med stora utmaningar. Till en av utmaningarna hör en i många delar eftersatt infrastruktur där möjlighet till kollektivt resande med exempelvis tåg saknas från flera orter, och där vägnätet lämnar mycket att önska när det gäller framkomligheten. Mot den bakgrunden är det näst intill omöjligt att hålla samman en större region.

Det är med oro vi noterar att kommitténs förslag saknar svar på hur en ny statlig, regional förvaltning i praktiken skall fungera. Vi bedömer att det finns ett behov av ett tydligt mandat till länsstyrelserna, statens enda territoriellt organiserade myndighet, i synnerhet i rollen att främja länens regionala tillväxt och utveckling. Många delar av länsstyrelserna har stora behov av geografisk närhet till medborgare och företag. Förslaget innehåller inte förslag på de förändringar som bör ske för relevanta statliga myndigheter. Ett seriöst förslag hade haft sin utgångspunkt i hur man vill ha det, för att sedan driva en process för genomförande av exempelvis nya större länsstyrelser. Det är viktigt att betona att starkare regionalt självstyre måste balanseras mot värdet av statlig närvaro och nationell likvärdighet.

Det är av största vikt att medborgarnas synpunkter och önskemål blir hörda vid en sådan genomgripande förändring som läns- och landstingssammanslagning innebär. Detta kan förslagsvis ske genom folkomröstning, opinionsundersökning eller liknande metod. I Sverige finns en lång och god tradition av bred samsyn över blockgränsen när grundlagsnära förändringar skall beslutas.

Anette Asplund, Kristdemokraterna

LULEÅ KOMMUNSTYRELSE	
INK	2016-09-30
D.nr	P.nr

Råneå 2016-09-27

Landsbyggspartiet Oberoende är emot att en storregion bildas.

En region som till ytan motsvarar ca 52 % av Sveriges yta blir ohanterlig.

Bildandet av en storregion skulle medföra ett stort demokratiskt underskott och medföra att Norrbottens röst blir mycket svag och drunknar i en anonym storregion.

Landsbyggspartiet Oberoende tror inte på att bildandet av en storregion förbättrar ekonomin.

Samarbetet i de fyra nordligaste länen fungerar i dag på ett bra sätt men kan sannolikt utvecklas.

Bildandet av storregion saknar medborgarstöd. Opinionsundersökningar visar att mer än 80 % är emot eller tveksamma till en storregionbildning.

En "norrländsk" storregion, med bland annat de avstånd som finns, kan inte liknas med någon annan storregion i Sverige.

Landsbyggspartiet Oberoende bistår Norrbottens Sjukvårdspartis ställningstagande i regionfrågan.

Landsbyggspartiet Oberoende Luleå kommun/

Erland Nilsson

Drömmar om en storregion

Lika länge som socialdemokratin drömt om storskaliga centralistiska lösningar har vi liberaler kämpat för motsatsen. När nu sossarna i regeringsställning återigen gör ett försök till att klumpa ihop oss norrlänningar i en storregion vill vi bara påminna om att detta inte är första gången. Detta är en dröm de haft länge men det är fortfarande bara en dröm. Det finns inget som tyder att en svag minoritetsregering skulle få stöd för en storregionreform i Riksdagen.

Vi liberaler i Luleå ser ett behov av att avskaffa grunden till de problem och orättvisor vi ser i svensk sjukvård; Landstingen! Med tre olika nivåer som har rätt, och till max utnyttjar, rätten till att ta ut skatt på arbete har vi hamnat i ett läge där många innevånare i mindre norrlandskommuner idag har 19% högre beskattning på arbete än i våra lågskattkommuner runt storstäderna. Om denna högre beskattning hade gett oss förutsättningar för ett likvärdigt sjukvårdsutbud hade vi kunnat diskutera om det vore rimligt men när våra innevånare möter läkarlösa hälsocentraler och landets längsta vårdköer så är det inte acceptabelt. När den dagliga verksamheten går på knäna kan det kännas skönt att fly iväg i drömmar om att en sammanslagning av fyra fattiga landsting i en region med landets högsta skattetryck skulle lösa alla problem men det har ingenting med verkligheten att göra. Det är landstingen som sjukvårdshuvudmän som ska bort. Det är dags för en statligt styrd och finansierad sjukhusvård i kombination med ett nationellt vårdvalssystem på kommunal nivå som garanterar en mångfald av utförare och en rättvis sjukvård i hela landet.

Bildandet av Region Norrbotten kommer däremot att stärka länets konkurrenskraft. Det har inte varit optimalt att det regionala utvecklingsarbetet i länet ska styras av regeringen i Stockholm via deras tjänstemän på länsstyrelsen och landstinget. Det är rimligt och önskvärt att landstinget i Norrbotten, så länge det nu finns kvar, nu också får en organisation som tydligt skiljer på sitt huvuduppdrag som sjukvårdshuvudman från övriga verksamheter. Vi liberaler tar utvecklingsfrågorna för vårt län på största allvar men glömmer aldrig att landstingets största och viktigaste bidrag till detta är en väl fungerande hälso- och sjukvård i hela länet!

För Luleå kommuns del finns inga positiva effekter med en storregion, varken för medborgare eller för näringslivet.

Därför säger Liberalerna Luleå nej till en storregion!

Luleå 2016-09-28

Thomas Olofsson (L)

Yttrande över delbetänkande Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48)

Sammanfattning av remissvaret

Moderaterna avstyrker indelningskommitténs förslag om att Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län den 1 januari 2018 ska läggas samman till ett län. Moderaterna avstyrker också kommitténs förslag om att Västernorrlands läns landsting, Jämtlands läns landsting, Västerbottens läns landsting och Norrbottens läns landsting ska läggas samman till Norrlands läns landsting från den 1 januari 2019.

Moderaternas sammanvägda bedömning av kommitténs förslag är att det medför bestående nackdelar för landstingens och länens medborgare av färre och större län/regioner. Moderaterna anser att kommitténs förslag till tidsplan för bildandet av Norrlands län är orealistisk. Förslaget innebär en av de största samhällsförändringar någonsin och att genomföra detta utan ingående konsekvensanalys och utan bred politisk och folklig förankring är synnerligen olämpligt.

Den stora geografiska ytan som skulle bilda Norrlands län är utmanande vad gäller demokratiaspekter och lokalkännedom. Det är viktigt att vara lyhörda för den oro som många medborgare känner avseende avstånden. Moderaterna delar inte grundargumentet att framtida regioner skulle behöva i storleksordningen en miljon invånare för att kunna konkurrera med storstadsregionerna i Sverige. Det övertag som storstadsregionerna idag har beror inte på invånarantal, utan på befolkningstäthet, koncentration av många människor och företag på en begränsad geografisk yta. Oavsett länsindelning kommer storstadsregionerna att förbli överlägsna i ekonomisk och politisk konkurrenskraft. Det är fullt möjligt att de centrala delarna av det nya Norrlands län blir vinnare, men det skulle ske på bekostnad av de orter och län som hamnar det nya storlänets periferi, såsom exempelvis Norrlands inland.

Yttrande

Framtidens utmaningar inom hälso- och sjukvården löses inte genom bildandet av större regioner. Tidigare erfarenheter om storregionsbildningar visar att nya större regioner inte har kunnat ge bättre sjukvård, utan det är fortsatt mindre landsting som visar bäst resultat när det gäller medicinska resultat och ekonomi. Inte heller har rekryteringen av sjukvårdspersonal visat sig underlättas med en större regionbildning.

Det finns all anledning att inta en skeptisk hållning till den omfattande förändring som nu föreslås. Om förändringar i den regionala indelningen ska ske måste de motiveras i det enskilda fallet, bygga på tydlig medborgarytta och ha stark förankring hos dem som faktiskt berörs: människor runtom i länen.

Kommitténs förslag om ett nytt Norrlands län skapar många frågor som måste besvaras. Moderaterna anser att kommittén helt har valt att bortse från medborgaryttan när man inte har kunnat besvara frågan om hur denna sammanslagning av fyra län påverkar medborgarnas möjligheter att påverka politiken och att uppleva sig delaktiga i en demokratisk process som berör dem. Möjligheten att få politisk representation från alla delar av de hittillsvarande landstingen kommer att vara utmanande och riskerar att skapa ett avstånd mellan medborgare

och förtroendevald. Moderaterna känner en stark oro att medborgarna i ett nytt Norrlands län kommer att uppleva att de beslut som fattas och som påverkar hälso- och sjukvården i deras närhet inte är legitima. Demokrati bygger inte enbart på majoritetsbeslut utan även på att de som beslutar har en legitim grund för att företräda dem de beslutar åt.

Kommitténs teoretiska argument om stordriftsfördelar och regionförstoring klargör inte heller hur förändringen leder till bättre kvalitet, tillgänglighet och service inom hälso- och sjukvården. Oavsett storlek har alla landsting samma problem med de accelererande sjukvårdskostnaderna som bland annat den medicinska utvecklingen för med sig. Det krävs en djupanalys över hur en större region påverkar sjukvårdens tillgänglighet och struktur.

Ett nytt Norrlands län innebär en vidsträckt geografi som motsvarar halva Sveriges yta med stora utmaningar. Till en av utmaningarna hör en i många delar eftersatt infrastruktur där möjlighet till kollektivt resande med exempelvis tåg saknas från flera orter, och där vägnätet lämnar mycket att önska när det gäller framkomligheten. Mot den bakgrunden är det näst intill omöjligt att hålla samman en större region.

Det är med oro Moderaterna noterar att kommitténs förslag saknar svar på hur en ny statlig, regional förvaltning i praktiken skall fungera. Moderaterna bedömer att det finns ett behov av ett tydligt mandat till länsstyrelserna, statens enda territoriellt organiserade myndighet, i synnerhet i rollen att främja länens regionala tillväxt och utveckling. Många delar av länsstyrelserna har stora behov av geografisk närhet till medborgare och företag. Förslaget innehåller inte förslag på de förändringar som bör ske för relevanta statliga myndigheter. Ett seriöst förslag hade haft sin utgångspunkt i hur man vill ha det, för att sedan driva en process för genomförande av exempelvis nya större länsstyrelser. Det är viktigt att betona att starkare regionalt självstyre måste balanseras mot värdet av statlig närvaro och nationell likvärdighet.

Det är av största vikt att medborgarnas synpunkter och önskemål blir hörda vid en sådan genomgripande förändring som läns- och landstingssammanslagning innebär. Detta kan förslagsvis ske genom folkomröstning, opinionsundersökning eller liknande metod. I Sverige finns en lång och god tradition av bred samsyn över blockgränsen när grundlagsnära förändringar skall beslutas.

§ 302

Remiss regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Ärendenr 2016/986-3.1.1.5

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att lämna nedanstående yttrande över delbetänkandet Regional indelning – tre nya län av Indelningskommittén (Fi 2016/02568/K).

Luleå kommun stödjer i stort de argument som anförs för skapandet av större län och landsting, men vill dock i sitt yttrande framhålla några frågor och förslag.

Reservation

Anders Josefsson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Sammanfattning av ärendet

Regeringen har beställt en utredning som ska analysera och föreslå en ny indelning av län och landsting. Utgångspunkterna har varit att skapa jämnstarka regioner med kapacitet att bygga strukturer för regional utveckling och förmåga att ta ansvar för regionsjukvård samt utgå från befintliga samverkansmönster. Dagens länsindelning är i de flesta fall flera hundra år gammal. Över hälften av Sveriges befolkning bor idag i de tre största länen (Skåne, Västra Götaland och Stockholm), medan mindre än hälften, bor i 18 län. Två av dessa har genomfört en indelningsreform då flera mindre landsting slogs samman till ett stort. Länsgränser är administrativa gränser, tänkta att avgränsa den statliga förvaltningens och landstingens verksamhet. Idag är det dock enbart länsstyrelserna av de statliga myndigheterna som har länet som indelningsgrund. Övriga myndigheter har annan indelning än länsgränserna.

Indelningskommitténs bedömning är att sex regioner skapar en sådan utvecklingskraft att tillväxt kan ske i hela landet. Med sex län och landsting blir det möjligt att skapa en regional samhällsorganisation där statliga myndigheter kan ha en gemensam indelning med de nya länen och landstingen vilket i sin tur skapar en ökad styrka i arbetet med såväl regional utveckling som hälso- och sjukvård. Förslaget är att tre av dessa län (Norrbland, Svealand och Västra Götalands län) bildas från 1 januari 2018 och att motsvarande landsting bildas från 1 januari 2019.

§ 302 (forts)

Norrlands län består enligt förslaget av en sammanslagning av fyra län: Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län. Antalet

kommuner i det nya länet blir 44 och landarealen uppgår till drygt hälften av Sveriges yta. De fyra landstingen föreslås läggas samman till Norrlands läns landsting. Invånarantalet i detta län kommer att uppgå till drygt 885 000 invånare.

Sammanfattningsvis tillstyrker Luleå kommun kommitténs förslag om att antalet län och landsting anpassas till dagens behov av en samlad effektiv samhällsorganisation.

Luleå kommun framför ett antal förslag och frågeställningar på materialet i betänkandet rörande:

- Lokal tillväxt
- Decentralisering
- Regionens storlek
- Infrastruktur, resor och transporter
- Demokratiska utmaningar
- Arbetsmarknadsregionen

Beskrivning av ärendet

Luleå kommuns sammanvägda bedömning av indelningskommitténs förslag är att det medför fördelar. Den asymmetri som idag finns hur regioner är organiserade medför en stor regional obalans och hotar likvärdighetsprincipen. En indelning i mer jämnstarka län och landsting i Sverige ger förutsättningar för att utveckla en mer likvärdig struktur och regional tillväxtpolitik.

Luleå kommun stödjer i stort de argument som anförs för skapandet av större län och landsting, men vill dock i sitt yttrande framhålla några frågor och förslag:

Tillväxten sker lokalt

Luleå kommun delar kommitténs uppfattning att de nya landstingen ska ges det sammanhållna regionala utvecklingsansvaret. Ett samarbete mellan lokala och regionala förtroenevalda ger förutsättningar för att åstadkomma en konkurrenskraftig region och bättre välfärd. Vi vill i detta sammanhang betona primärkommunernas viktiga roll i det regionala tillväxtarbetet och behovet av ett väl fungerande arbetssätt för att uppnå resultat och en helhetssyn på regionens utveckling. Samspelet mellan regionala utvecklingsstrategier och kommunala översiktsplaner är nödvändigt. De nya

§ 302 (forts)

landstingen ska inte vara överordnad primärkommunerna utan det kommunala självstyret ska förbli oförändrat. I det nya landstinget är samspelet med kommunerna en av de viktigaste uppgifterna för att skapa legitimitet och gemensam utvecklingskraft.

Decentralisering

Luleå kommun bedömer det också som centralt att regeringen fullföljer sin ambition att decentralisera och utlokalisera statliga jobb. Statens myndigheter kan med fördel finnas bredare och djupare i en ny region i norra Sverige för att sprida jobb över hela Sverige.

Regionens storlek

Luleå kommun anser att den ständiga utmaningen att effektivt överbrygga de geografiska avstånden inte poängteras tillräckligt mycket i delbetänkandet. Ett viktigt mål med reformen är att uppnå en likvärdighet, att alla regioner ska ha goda förutsättningar för utveckling. Med det som bakgrund är det anmärkningsvärt att geografin och avstånden inte kommenteras och belyses mer i delbetänkandet.

Det stora geografiska området kommenteras från kommittén, men inte hur mycket det påverkar tidsåtgången och ekonomin i form av dyra resor vid fysiska möten. De långa resvägarna medför stora kostnader för regionen eftersom de geografiska avstånden försvårar och fördyrar samarbeten, turnéer på kulturområdet, besök, sammanträden osv. Detsamma gäller ur ett medborgerligt perspektiv.

Infrastruktur, resor och transporter

Kommittén nämner att en samordnad planering av kollektivtrafik och infrastruktursatsningar kan bidra till kortare restider och att detta skulle kunna öka förutsättningarna för pendling. Luleå kommuns uppfattning är att detta inte är tillräckligt och idag inte heller är möjligt på grund av att det saknas en väl utbyggd infrastruktur i regionen. Därmed ytterst tveksamt med arbetsmarknadsförstoring inom en överskådlig framtid utan större infrastruktursatsningar som Norrbotniabanan och Botniska korridoren. En viktig förutsättning för att klara att hålla samman en större region är att infrastruktur och kollektivtrafik fungerar mellan de olika delarna i regionen. Idag finns ett flertal kollektivtrafiksystem i Norrland. Att bygga samman dessa till ett gemensamt system, som dessutom kopplas samman med grannarnas, kommer att kräva betydande resurser. Med anledning av ovanstående anser Luleå kommun att regeringen bör överväga att tillföra extra medel till Norrlands län i syfte att säkerställa en infrastruktur som möjliggör en kollektivtrafik som binder samman den nya regionen i första

§ 302 (forts)

hand internt, men också med sina grannar. Det är en förutsättning för såväl regional utveckling som för transporter kopplat till hälso- och sjukvården och således en absolut förutsättning för att kunna bygga funktionella regioner i hela Sverige som är ambitionen med reformen.

Demokratiska utmaningar

Utredningen lyfter fram att avstånden i ett framtida Norrlands län kommer att medföra särskilda utmaningar när det gäller aspekter som demokratifrågor, lokalkännedom vid beslutsfattande och tillgänglighet till beslutsfattare. Här anser Luleå kommun att det naturliga hade varit att indelningskommittén i betänkandet hade lagt förslag till statliga initiativ till utvecklingsverksamhet för att främja demokratin i ett så geografiskt stort län. I betänkandet räknas upp ett antal utvecklingsområden, men man lägger inga konkreta förslag där staten stödjer genomförande av dessa. Det borde av medborgerliga skäl finnas ett nationellt och statligt intresse av att främja demokratiutvecklingen i ett län som täcker halva Sveriges yta t ex genom statliga medel till forsknings- och utvecklingsverksamhet under de tio första åren av uppstarten av Norrlands län.

Arbetsmarknadsregionen

I delbetänkandet lyfts arbetsmarknadsregionens betydelse för tillväxten och kompetensförsörjningen. Resonemanget återfinns dock inte i kommitténs resonemang kring framtida residensstäder då endast beskrivningen av storleken på kommunen finns beskriven. Luleå kommuns uppfattning är att arbetsmarknadsregionen bör vara en viktig utgångspunkt. En stor arbetsmarknadsregion i kombination med ett universitet garanterar goda möjligheter att rekrytera personal med rätt kompetens.

Sammanträdet

Tillväxtkontoret föredrar ärendet.

Anders Josefsson (M) föreslår bifalla eget förslag till yttrande enligt KLF HID: 2016.5187

Bertil Bartholdsson (V) föreslår bifalla tillväxtkontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden (S) ställer Bertil Bartholdssons förslag mot Anders Josefssons förslag och finner att arbetsutskottet bifaller Bartholdssons förslag.

§ 302 (forts)

Beslutsunderlag

- Sammanfattning av betänkandet. KLF HID: 2016.4312
- Tillväxtkontorets beslutsförslag 2016-09-08. KLF HID: 2016.5038
- Anders Josefssons (M) förslag till remissvar. KLF HID: 2016.5187
- Thomas Olofssons (L) förslag till remissvar. KLF HID: 2016.5194
- Anette Asplunds (KD) förslag till remissvar. KLF HID:2016.5195
- Carola Lidéns (C) tilläggsyrkande (ej behandlat på arbetsutskottets sammanträde) KLF HID: 2016.5196
- Carita Elfving (SD) förslag till remissvar KLF HID: 2016.5201
- Jonas Brännbergs (RS) förslag till remissvar KLF HID: 2016.5202

Beslutet skickas till

Regeringskansliet

Rättvisepartiet Socialisterna Luleås yttrande över Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48)

Rättvisepartiet Socialisterna anser att den nya läns/landstingsuppdelning i ett "Norrrland" bestående av nuvarande Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län inte ska genomföras.

Det som i utredningen framförs som problem idag och argument för ett "Stornorrrland", till exempel bristande resurser i glesbygd och regional ojämlikhet, kommer istället att förstärkas av den nya uppdelningen.

I utredningen sägs att "Den kraftiga obalansen i den regionala samhällsorganisationen har gett Stockholm, Skåne och Västra Götaland fördelar genom att man har stora administrativa resurser och kunskapsmässig plattform vid såväl regionala som nationella prioriteringsdiskussioner."

Vidare redovisas hur resurser från Vinnova, EUs ramprogram, Tillväxtverket och Energimyndigheten till 82 procent tillfaller de tre stora regionerna och "forskningsmiljöer i Östergötland och Uppsala" och detta är kopplat till dagens regionsindelning.

Samhällsutvecklingen och även utredningens förslag måste ses i ett politiskt sammanhang, där nyliberala idéer dominerat diskussionen om regional utveckling under lång tid. Utgångspunkten för utredningen, i linje med den rådande politiska ordningen, är att "marknaden" förväntas skapa tillväxt och "därmed förutsättningar för likvärdig välfärd" om bara rätt förutsättningar ges. Istället för att hela landet ska leva menas att de rätta förutsättningarna är stora "regioner" där starka regioncentra på något oförklarligt sätt ska ge förutsättningar för stora omkringliggande glesbefolkade områden att utvecklas. Utan tvekan hoppas utredarna också att storregioner ska innebära ytterligare offentliga "besparingar" genom att verksamheter centraliseras.

I praktiken är det en politik som innebär att staten övergivit försöken att kompensera för "marknadens" oförmåga att utveckla hela samhället. Istället monteras all service, både offentlig och privat, ned utanför de tätbefolkade områdena, så att även om människor har försörjning så blir livet i övrigt så avlövrat att många flyttar.

Det är i det sammanhanget utredningens förslag ska ses. Förslagen innebär en anpassning till den kapitalistiska utveckling där bara stora befolkningscentra är intressanta för stora företags investeringar, eftersom det oftast bara är där vinsten kan maximeras.

Förslaget till ny regionsindelning kommer inte bromsa den utvecklingen utan tvärtom förstärka den. Med dagens regionindelning är det svårt för stat och landsting att helt överge vissa delar av landet. Med ett "Stornorrrland" kan utvecklingen påskyndas under skydd av "fikonlövet" att det "satsas" i Sundsvall, Umeå eller Luleå. Med för små resurser är det dock bäddat för att storregionen blir en arena för en kamp mellan de olika städernas etablissemang inom näringsliv och politik, enligt principen starkast vinner.

Den nya regionuppdelningen kan också försvåra för växande protester mot att staten och "marknaden" överger stora delar av landet, som allt mer bara utnyttjas som en råvaruresurs. Ansvariga politiker flyttas ännu längre bort från människor som berörs av politikernas beslut.

Dessa är de huvudsakliga skälen till att utredningen bör kastas i skräpkorgen. Utan tvekan har dagens struktur för staten och landstingen stora brister. Dessa handlar dock mest om bristen på inflytande och demokrati för dem som berörs, samt den extremt otillräckliga tilldelningen av resurser för att upprätthålla en service som ligger i nivå med behoven. För att ändra det behövs framförallt en annan, socialistisk politik, inte en annan regional indelning.

Sverigedemokraterna Luleås remissyttrande gällande storregion.

Att bilda en storregion löser inte de problem och utmaningar vi står inför i Norrland. Tvärsom skulle det innebära mer centralisering av Norrland med följden att landsbygden sakta men säkert avvecklas och dör ut.

Detta skulle innebära sämre samhällsservice till våra medborgare i längden.

Vi har redan en mängd skuldsatta landsting som redan går back skulle vi få en storregion betyder det att fler måste dela på en och samma kaka. Vilket betyder sämre sjukvård för alla.

Bildning av en storregion skulle inte vara gynnsam för de mindre kommunerna i inlandet vare sig ekonomiskt eller demokratiskt sett.

Ur demokratisk synpunkt så skulle kommunerna politiskt representeras av minoritet vilket i sin tur innebär mindre möjligheter att driva specifik sakpolitik i en storregion.

Demokratin påverkas direkt i form av att folket inte får vara med och besluta om detta i direktdemokratisk anda i form av en folkomröstning.

En storregion skulle betyda att besluten som rör människor flyttas längre ifrån dem, den vanliga människan får mindre att säga till om sin egen framtid.

Hur kan tex de i Sundsvall relatera till problemen som Jokkmokk får möta?

Sverigedemokraterna i Luleå ser gärna ett starkt Norrland men vi vill fatta besluten själva och så nära människorna som det berör.

Sverigedemokraterna Luleå står inte bakom bildande av en storregion.

Carita Elfving
Gruppledare SD Luleå